

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1To/1/2025
Identifikačné číslo spisu: 9524100297
Dátum vydania rozhodnutia: 18.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:9524100297.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na verejnom zasadnutí konanom 18. februára 2026 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného X.U. Q., pre pokračovací prečin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného X. Q. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. 13T/7/2024, z 22. novembra 2024

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 13T/7/2024, z 22. novembra 2024 v časti - vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

obžalovanému X. Q., nar. X. Q. XXXX vo W., trvale bytom I. XX, okres W.

u k l a d á

podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, § 56 ods. 1 Trestného zákona peňažný trest vo výške 500 (päťsto) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený ustanovuje náhradný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) dní.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 13T/7/2024, z 22. novembra 2024 bol obžalovaný X. Q. uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho prečinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe, že:

v bode 1)

ako zamestnanec subjektu H. X. Z. W. B., IČO: XXXXXXXX, v postavení kontrolného technika

stanice technickej kontroly v mieste prevádzky vo W.Í. na ulici W. XXXX, v priestoroch čakárne a prijímacej miestnosti stanice technickej kontroly dňa 13.04.2021 o 07:45:08 hod. prevzal finančnú úplatu vo výške 10 Eur od osoby G. I. (ktorý už bol v samostatnom trestnom konaní právoplatne odsúdený Špecializovaným trestným súdom pod č. k. 2T/3/2024), a to v súvislosti s úspešným vykonaním opakovanej technickej kontroly jeho osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia, EČV: W., ktorá bola technikmi realizovaná podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, vyhlášky Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 137/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti v oblasti technickej kontroly a taktiež vyhlášky č. 138/2018 Z. z. Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti v oblasti emisnej kontroly, v bode 2)

ako zamestnanec subjektu H. X. Z. W. B., IČO: XXXXXXXXX, v postavení kontrolného technika stanice technickej kontroly v mieste prevádzky vo W.Í. na ulici W. XXXX, v priestoroch čakárne a prijímacej miestnosti stanice technickej kontroly spolu s kolegom kontrolným technikom rovnakej stanice technickej kontroly H. Q. X. (ktorý je stíhaný v samostatnom trestnom konaní vedenom na národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru, pričom doposiaľ nie je právoplatne uznaný za vinného) dňa 13.04.2021 o 12:14:22 hod. prevzali finančnú úplatu vo výške 16 Eur od konateľa obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., a to fyzickej osoby Q. X. (ktorí sú ako fyzická osoba a právnická osoba stíhaní v samostatnom trestnom konaní vedenom na národnej kriminálnej agentúre Prezídia Policajného zboru, pričom doposiaľ nie sú právoplatne uznaní za vinných), a to v súvislosti s úspešným vykonaním administratívnej technickej kontroly a administratívnej emisnej kontroly motorových vozidiel vo vlastníctve vyššie označenej obchodnej spoločnosti - traktora zn. DEUTZ-FAHR AGROFARM 420, EČV: W. a traktora zn. DEUTZ-FAHR AGROTRON 630, EČV: W., ktorá bola technikmi realizovaná podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, vyhlášky Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 137/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti v oblasti technickej kontroly a taktiež vyhlášky č. 138/2018 Z. z. Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti v oblasti emisnej kontroly.

Za to bol obžalovanému X. Q., podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 56 ods. 1 Trestného zákona, uložený peňažný trest vo výške 500,- (päťsto) eur a podľa § 57 ods. 3 Trestného ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Na hlavnom pojednávaní bolo jednoznačne preukázané, tak výpoveďou obžalovaného, svedka G. I., ako aj obrazovo-zvukovým záznamom z 13.04.2021, že obžalovaný X. Q. prijal 13.04.2021 od svedka G. I., okrem cenníkového poplatku 20 Eur, aj 10-eurovú bankovku, a to v súvislosti s vykonaním opakovanej technickej kontroly osobného motorového vozidla Škoda Fabia. Obžalovaný bol v postavení kompetentného kontrolného technika stanice technickej a emisnej kontroly a prijal nenáležitú hodnotu prevyšujúcu oficiálny cenníkový poplatok, teda prijal úplatok v príčinnej súvislosti s vykonávaním zákonom predpísaných technických a emisných kontrol vozidiel. Z vykonaných dôkazov na hlavnom pojednávaní bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný X. Q. prijal od svedka Q. X. peňažný úplatok vo výške 16 Eur spoločným konaním s ďalšou osobou, ktorý si následne rozdelili rovnakým dielom po 8 Eur. Obžalovaný prijal peňažný úplatok v priamej príčinnej súvislosti s vykonávaním zákonom predpísaných technických a emisných kontrol vozidiel používaných v cestnej premávke.

Vykonávanie technických kontrol v zmysle Zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov prenecháva štát za prísne stanovených podmienok súkromnému sektoru a využívanie ich služieb je v stanovených intervaloch pre majiteľov motorových vozidiel povinné a spojené so sankciami. Činnosť staníc technických kontrol je teda potrebné chápať ako vec všeobecného záujmu. Prejavu spokojnosti a vďaka s touto kontrolnou činnosťou akoukoľvek formou sa priečia povahe samotnej, právnej úprave na ňu sa vzťahujúcej, ako aj dobrým mravom. Je irelevantné, akým spôsobom korupčné strany chápu úplatok, alebo ako ho nazvú. Platný zákon a súdna prax jasne definuje pojem úplatok v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, pričom nie je determinovaná ani jeho forma, či minimálna hodnota. Z hľadiska posudzovania skutkov obžalovaného X. Q. kvalifikovaných ako prečin nemožno uvedené konanie obžalovaného klasifikovať ako nepatrné a následne aplikovať tzv. materiálny korektív v zmysle ustanovenia § 10 ods. 2 Trestného zákona. Pre korupčné konanie v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu upravené v § 329 ods. 1

Trestného zákona nie je rozhodujúca výška úplatku, pretože pri výkone verejnej moci nemožno tolerovať žiadny úplatok, ak by bol aj nepatrnej hodnoty. Obžalovaný pri výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedol, že bol školený v súvislosti s tým, čo má robiť, keď mu niekto ponúkne peniaze. Vedel, že to mal nahlásiť majiteľovi. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný X.Á. Q. takýmto spôsobom nekonal, peniaze si v prvom prípade nechal pre seba a v druhom prípade sa rozdelil s kolegom. Obžalovaný teda konal so zisťným motívom obohatiť sa získaním vecí majetkovej povahy, na ktorú nemal právny nárok.

Z ustanovenia § 329 Trestného zákona vôbec nevyplýva, a teda Trestný zákon nevyžaduje, aby páchatelom mohla byť iba osoba, ktorá sama obstaráva vec všeobecného záujmu, alebo ktorá sa sama podieľa na obstaraní veci všeobecného záujmu. Vyžaduje sa však, aby páchatel vyžiadal alebo prevzal úplatok v súvislosti s takýmto obstarávaním, a to znamená aj s fyzickým obstaraním veci inou osobou. Nejde len o vyžiadanie alebo prijatie úplatku pri alebo v rámci obstarania veci všeobecného záujmu, a tiež ani pri svojom obstarávaní, ale musí ísť o to, aby sa tak stalo v súvislosti s touto činnosťou. Páchatel teda nemusí priamo obstarávať vec všeobecného záujmu. Vykonávanie technických kontrol na motorových vozidlách je realizované podľa Zákona č. 106/2018 Z. z. o premávke vozidiel v cestnej premávke, Vyhlášky Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky č. 137/2018 Z. z., ktorou sa upravujú podrobnosti v oblasti technickej kontroly, a taktiež Vyhlášky č. 138/2018 Z. z. Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti v oblasti emisnej kontroly. Uvedená činnosť presahuje rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca a nestranné a ničím ovplyvnené vykonávanie kontrol technických stavov motorových vozidiel je potrebné považovať za dôležitý celospoločenský záujem. Podľa § 131 ods. 3 Trestného zákona úplatkom sa rozumie vec alebo iné plnenie majetkovej, či nemajetkovej povahy, na ktorý nie je právny nárok. Sumu 10 Eur v skutku v bode 1., ako aj sumu 16 Eur pri skutku v bode 2., je v zmysle ustanovenia § 131 ods. 3 Trestného zákona potrebné kvalifikovať ako plnenie majetkovej povahy, na ktoré obžalovaný nemal právny nárok, a teda ide o úplatok. Po takto vyhodnotenom dokazovaní na hlavnom pojednávaní samosudca kvalifikoval konanie obžalovaného ako pokračovací prečin prijímania úplatku sčasti formou spolupáchatelstva podľa § 20 k § 329 ods. 1 Trestného zákona.

Obžalovaný X.K. Q. doposiaľ súdom trestaný nebol. V roku 2023 bol raz priestupkovo riešený na úseku cestnej premávky. V mieste bydliska, ako aj v zamestnaní je hodnotený pozitívne. Obžalovaný je zamestnaný, pracuje ako technik stanice technickej kontroly v W.. Jeho mesačný príjem je 666 Eur. Obžalovaný konal v priamom úmysle v zmysle ustanovenia § 15 písm. a) Trestného zákona, pretože chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť chránený záujem Trestným zákonom, čo vyplýva aj zo samotných obrazovo-zvukových záznamov, kedy obžalovaný vedel, že je snímaný kamerou a prijímal úplatky od zákazníkov. Pohnútkou obžalovaného bolo obohatiť sa získaním nenáležitej výhody. Samosudca zistil prítiažujúcu okolnosť v tom, že obžalovaný zneužil svoje zamestnanie na dosiahnutie neoprávnenej výhody, naopak poľahčovalo mu, že viedol pred spáchaním trestného činu riadny život. Trestný zákon určuje pri trestnom čine podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona trestnú sadzbu v rozpätí 1 rok až 5 rokov. Z ustanovenia § 34 ods. 4 Trestného zákona vyplýva, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na to, že páchatel trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku trestu tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, pomer poľahčujúcich a prítiažujúcich okolností, osoby obžalovaného a možnosti nápravy, samosudca uložil peňažný trest 500 Eur, pretože uloženie iného trestu nepovažoval za potrebné. Zároveň samosudca v zmysle obligatórnej podmienky vyplývajúcej ustanovenia § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil obžalovanému, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace. Uvedený trest spĺňa podmienky ukladania trestov tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie v zmysle ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona.“

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie obžalovaný X. Q.. Prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil odvolanie v podstate nasledovne:

„Obhajoba nepopiera, že činnosť staníc technických kontrol pre motorové vozidlá je potrebné chápať

ako vec všeobecného záujmu, teda, ak by poskytnuté finančné prostriedky nad sumu požadovanej legitímnej platby mali bezprostredný súvis s akoukoľvek neoprávnenou výhodou, napríklad s neodôvodneným uprednostnením poskytovateľa týchto finančných prostriedkov, či nebodaj so zanedbanou technickou alebo emisnou kontrolou, išlo by bezpochyby o korupčnú trestnú činnosť.

Pri skutku v bode 1. však bolo preukázané, že svedok G. I. ... od obžalovaného v súvislosti s vykonaním opakovanej technickej kontroly nič nepožadoval, a to ani len uprednostnenie vykonania tejto kontroly, nieto ešte benevolentný prístup ku kontrole. Jeho motorové vozidlo bolo objektívne spôsobilé úspešne prejsť opakovanou technickou kontrolou, ktorá bola vykonaná v súlade s technickými postupmi a právnymi predpismi. Ak teda svedok G. I. poskytol obžalovanému pri platbe za túto opakovanú technickú kontrolu navyše sumu 10 EUR sám uviedol, že obžalovaný ho o žiadne peniaze navyše nežiadal, ani mu k tomu nedával nijaký podnet a peniaze nad sumu požadovanú za výkon kontroly dával jedine preto, lebo bol rád, že prešiel opakovanou kontrolou bez závad. Úmysel svedka I.S. nebol zisťný, nenabádal, nepožadoval ani sa neodvďačoval za akúkoľvek protiprávnu činnosť, ktorá v súvislosti s opakovanou technickou kontrolou jeho motorového vozidla nebola preukázaná. Z tohto dôvodu nemôže byť suma 10 EUR poskytnutá svedkom I. obžalovanému považovaná za úplatok. Navyše nemôže existovať ani žiadna materiálna (obsahová) súvislosť medzi poskytnutým plnením a porušením povinností obžalovaného pri výkone opakovanej kontroly v pozícii technika STK.

Pri skutku v bode 2. boli obžalovaným a svedkom X. vykonávané na dvoch traktoroch spoločnosti E., spol. s r. o. administratívne technické a administratívne emisné kontroly, pri ktorých sa kontroluje len identifikačné (VIN) číslo, stav kilometrov a štítky a všetko sa zaznamenáva fotodokumentáciou. Aj v tomto prípade od obžalovaného nikto nežiadal o žiadnu službu, ktorú by bolo možné označiť ako protiprávne konanie a kontroly boli vykonané štandardne, bez uprednostnenia žiadateľa a bez akýchkoľvek úľav, výhod alebo zanedbania kontrolných povinností obžalovaným. Štatutárny zástupca spoločnosti pán X. nechal kolegovia obžalovaného pri platení za tieto administratívne kontroly na dvoch traktoroch navyše sumu 16 EUR, ktorú ani obžalovaný od pána X. reálne neprevzal.

Jedným zo špecifik korupčných trestných činov je najmä definovanie a vymedzenie toho, čo je možné považovať za úplatok. Napriek tomu, že existuje legálna trestnoprávna definícia pojmu úplatok (§ 131 ods. 3 Tr. zák.), niekedy je veľmi problematické určiť, kedy o úplatok ide a kedy nie. Definovanie určitého plnenia ako úplatku je kľúčové z pohľadu následného preukazovania korupčného konania. Za rozhodujúci je potrebné považovať úmysel, s ktorým je alebo má byť plnenie poskytované, resp. prijímané a k čomu má toto plnenie smerovať. Za úplatok preto nemožno považovať poskytnutie pozornosti, všimného alebo drobného daru z vďačnosti alebo z akýchkoľvek iných pohnútok, pri ktorých sa od druhej strany nevyžaduje žiadne korupčné konanie, teda žiadne porušenie povinnosti. Z recentného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1To/14/2022, z 20.09.2023 vyplýva, že „pojem úplatok možno definovať tak, že musí súčasne spĺňať dve kvalifikačné charakteristiky:

a) ide o vec alebo iné plnenie majetkovej alebo nemajetkovej povahy poskytnutú (sľúbenú) podplácajúcim so zisťným motívom (získanie istej výhody, na ktorú by inak nemal nárok) a prijímanú podplácaným taktiež so zisťným motívom - obohatiť sa (prilepšiť si alebo získať niečo, čo by inak nezískal),

b) na ktorú (vec alebo iné plnenie) nie je právny nárok.

Z uvedených charakteristík pojmu úplatok je zjavné, že obžalovaný pri plnení svojich povinností technika STK neporušil žiadne právne predpisy, ani zaužívané legitímne postupy a obe technické kontroly, ktoré sú predmetom skutkov 1. a 2. boli vykonané lege artis, čo bolo napokon kontrolnými orgánmi preukázané. Ani svedkovia I. a X. neposkytovali „platby navyše so zisťným motívom“ a taktiež obžalovaný tieto finančné prostriedky so zisťným motívom neprijímal, pretože si ich nenárokoval, nežiadal, ani nedával žiaden podnet k ich poskytnutiu. Z uvedených dôvodov je potrebné taktiež analyzovať aj skutkovú podstatu trestného činu podľa § 329 ods. 1 Tr. zák., najmä pojem „súvislosť s obstarávaním veci všeobecného záujmu“. Je pritom dôležité rozlišovať medzi formálnou súvislosťou a materiálnou súvislosťou naplnenou konkrétnym obsahom. V posudzovanom prípade boli „platby navyše“ realizované v súvislosti s platením za riadne a legitímne vykonané služby STK, teda formálna súvislosť tu bezpochyby existuje. Tieto „platby navyše“ však neboli poskytnuté za akúkoľvek protiprávnu činnosť súvisiacu s výkonom služieb STK, teda nemôžu mať žiadnu materiálnu (obsahovú) súvislosť s obstarávaním veci všeobecného záujmu vykonaným protiprávnym konaním obžalovaného ako technika

STK. V konaní nebolo preukázané, aby obžalovaný pri skutkoch v bodov 1 a 2 kohokoľvek neodôvodnene uprednostnil, prípadne zanedbal svoje povinnosti pri výkone kontrol. Práve v absencii obsahovej súvislosti poskytnutých finančných prostriedkov a protiprávneho konania pri výkone služieb STK a nemožnosti definovať poskytnuté a prijaté „plnenie navyiac“ ako úplatok spočíva podstata námietky obhajoby o nenaplnení zákonných znakov prečinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák..“

Obžalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku a vo veci sám rozhodol tak, že ho podľa § 285 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku oslobodí spod obžaloby. Pokiaľ by sa najvyšší súd nestotožnil s vyššie uvedenou argumentáciou, obžalovaný pre tento prípad uviedol nasledovné:

„[...] obhajoba dáva do pozornosti skutočnosť, že trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. je z dôvodu zníženia trestnej sadzby rozsiahlou novelizáciou trestného zákona s účinnosťou od 06.08.2024 prečinom. [...]

Je potrebné poukázať na skutočne zanedbateľné sumy „platieb navyiac“, ktoré boli obžalovanému poskytnuté, pričom z už citovaného rozsudku NS SR (1To/14/2022) vyplýva, že poskytnutá výhoda nemá byť celkom bezvýznamná. Toto sa však nemôže týkať oblasti výkonu štátnej moci a správy, kde nemožno tolerovať žiadne úplatky, a to ani nepatrnej hodnoty (R 17/1978). Konanie obžalovaného a okolnosti pokračovacieho skutku sme popisovali v bode I. tohto odvolania a vzhľadom k ním aj vzhľadom na skutočnosť, že skutkom nebol spôsobený žiaden významný škodlivý následok, konanie obžalovaného nemôže predstavovať vyššiu mieru zavinenia. U obžalovaného rozhodne nešlo o patologickú (malignú), či zisťnú pohnútku, čo je možné preukázať aj jeho správaním pri iných skutkoch, ktoré boli predmetom prípravného konania. Z uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia ČVS: PPZ-20/NKA-VY3-2021 zo 07.12.2021, ktorým bolo obvinených 18 osôb (obžalovaný pod bodom 3) vyplýva, že obžalovaný pri skutkoch v bodoch 6, 11 a 12 neprijal ponúkané finančné prostriedky a z týchto skutkov boli následne obvinení V. S. (skutok 6), A. Z. (skutok 11) a Q. L. (skutok 12). Aj z uvedeného je zrejmé, že korupčné správanie neznamená pre obžalovaného normu pri výkone jeho práce technika STK. Obžalovaný je bezúhonným človekom, je poslancom Obecného zastupiteľstva v Obci I. a vzorným občanom. Uloženie akéhokoľvek trestu za predmetný skutok by pre obžalovaného znamenalo na dlhé obdobie (možno navždy) stratu práce, ktorú vzorne vykonával takmer 20 rokov, čo by bolo rozhodne najcitelnejším trestom pre obžalovaného, ale dotklo by sa to aj jeho rodiny. Prišiel by tým o živobytie, keď v súčasnej dobe je živiteľom rodiny vrátane dcéry študujúcej na vysokej škole.“

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti obžalovaný alternatívne navrhol, aby odvolací súd použijúc materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona posúdil jeho konanie tak, že závažnosť skutku je nepatrná, a preto nejde o trestný čin.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného X. Q. je čiastočne dôvodné.

K výroku o vine

Po preskúmaní spisu a rozsudku Špecializovaného trestného súdu odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Špecializovaný trestný súd tak dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú. V

odôvodnení svojho rozsudku dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne vysvetlil a výstižným spôsobom opísal úvahy, na podklade ktorých ustálil skutkový a právny základ, vedúci k prijatiu záveru o uznání obžalovaného X. Q. za vinného zo spáchania skutku tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozsudku Špecializovaného trestného súdu.

Podľa najvyššieho súdu Špecializovaný trestný súd vyhodnotil vykonané dôkazy v súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, keď tomuto hodnoteniu z hľadiska pravidiel § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa neodporuje základným princípom logického myslenia. Skutočnosť, že sa obžalovaný nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených Špecializovaným trestným súdom.

Je tomu tak predovšetkým z dôvodu, že právo na spravodlivý proces automaticky nepredstavuje právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom „úspešná“ - teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (napríklad III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004 a i.).

Odvolací súd sa s poukazom na vyššie uvedené nestotožňuje s odvolacími námietkami obžalovaného, ktorými spochybňoval správnosť hodnotenia dôkazov Špecializovaným trestným súdom, ako aj správnosť jeho právnych záverov vo vzťahu k výroku o vine. Vychádzajúc z obsahu spisu sú skutkové a právne závery súdu prvého stupňa podľa najvyššieho súdu správne a tiež jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vyjadrené v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa (strana 7 až 9 napadnutého rozsudku). Najvyšší súd obžalovaného na ne v plnom rozsahu odkazuje. V priamej reakcii na odvolacieho námietky obžalovaného v obsahovej zhode s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu pre doplnenie uvádza nasledovné.

Obžalovaný v podanom odvolaní vo svojej podstate uvádza, že jeho konanie by mohlo byť kvalifikované ako prečin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona len v prípade, ak by poskytnuté finančné prostriedky nad rámec cenníka služieb stanice technickej kontroly mali bezprostredný súvis s neoprávnenou výhodou pre dotknutých vlastníkov motorových vozidiel alebo so zanedbanou technickou alebo emisnou kontrolou, t. j. s protiprávnou činnosťou obžalovaného v prospech vlastníkov motorových vozidiel poskytujúcich peňažné prostriedky „naviac“. Pokiaľ však bolo preukázané, že obe technické kontroly boli vykonané lege artis a dotknutým osobám nebola poskytnutá žiadna výhoda, nemôže ísť podľa neho o prečin podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 21/2015, zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2015, podľa ktorého:

„I. Trestný čin prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák., spočívajúci v prijatí, požadovaní alebo prijatí sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu nemusí byť spojený s porušením povinnosti páchatel'a, ktorá vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, ako je tomu pri trestnom čine prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák..

II. Súvislosť s obstarávaním vecí všeobecného záujmu v zmysle § 329 ods. 1 Tr. zák. je daná vždy vtedy, ak páchatel' bez právneho titulu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť materiálnu alebo inú protislužbu za svoje predchádzajúce, prebiehajúce alebo nasledujúce konanie pri obstarávaní určitej veci (vecí) všeobecného záujmu. Také obstarávanie totiž nie je spojené so vznikom akéhokoľvek nároku na plnenie peňažnej alebo nepeňažnej povahy (úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Tr. zák.), mimo právneho režimu odmeňovania toho, kto obstarávanie dotknutých vecí všeobecného záujmu z dôvodu svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie vykonáva.“

Zohľadňujúc vyššie uvedené právne závery najvyšší súd dáva do pozornosti, že napriek tomu, že v tomto trestnom konaní nebolo preukázané porušenie akejkoľvek povinnosti obžalovaného pri vykonávaní technických, resp. emisných kontrol v prospech dotknutých vlastníkov motorových vozidiel vyplývajúcej z jeho postavenia ako kontrolného technika stanice technickej kontroly, predmetná skutočnosť nijako nebráni tomu, aby bol tento skutok kvalifikovaný ako prečin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona. Porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie totižto nie je obligatónym znakom objektívnej stránky skutkovej podstaty menovaného trestného činu.

Najvyšší súd v zhode so Špecializovaným trestným súdom nemá žiadnu pochybnosť, že obžalovaným prijaté peňažné plnenia „naviac“ boli prijaté v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, a to konkrétne v súvislosti s vykonávaním technickej, resp. emisnej kontroly motorových vozidiel, čo postačuje na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu prijímania úplatku v zmysle § 329 ods. 1 Trestného zákona aj bez preukázania porušenia akejkoľvek konkrétnej povinnosti pri vykonávaní technickej, resp. emisnej kontroly v prospech vlastníkov motorových vozidiel poskytujúcich peňažné plnenia „naviac“.

O súvise medzi prijatými peňažnými prostriedkami nad rámec platného cenníka a realizovaním technickej, resp. emisnej kontroly na motorových vozidlách dotknutých zákazníkov svedčí najmä to, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že obžalovaný tieto peňažné prostriedky prijal priamo v priestoroch stanice technickej kontroly v čase výkonu zamestnania, a to po vykonaní úspešnej technickej, resp. emisnej kontroly motorových vozidiel, pričom zdrojom týchto peňažných prostriedkov boli samotní vlastníci týchto motorových vozidiel. Napokon súvis medzi vykonaním technickej, resp. emisnej kontroly a obdržaním peňažných prostriedkov „naviac“ potvrdzuje vo vzťahu ku skutku vymedzenom v bode 1/ rozsudku aj samotný obžalovaný, keď v odvolaní uvádza, že svedok G. I. mu tieto peňažné prostriedky poskytol, lebo bol rád, že prešiel opakovanou kontrolou bez závad.

Pokiaľ obžalovaný ďalej zdôrazňuje, že o poskytnutie platieb „naviac“ nežiadal, odvolací súd dáva do pozornosti, že v skutkovej podstate prečinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona sú jednotlivé konania páchatel'a vymedzené alternatívne, a preto pre naplnenie obligatórnej stránky skutkovej podstaty prečinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona postačuje ak páchatel' alternatívne (nie kumulatívne) prijme úplatok alebo požiada o úplatok alebo si dá sľúbiť úplatok v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu. Vzhľadom na uvedené samotná skutočnosť, že obžalovaný o úplatky nežiadal nijakým spôsobom nevyklučuje jeho trestnoprávnu zodpovednosť za prijatie úplatku.

Osobitne považuje najvyšší súd za potrebné sa vyjadriť k argumentácii obvineného, podľa ktorej zo strany vlastníkov motorových vozidiel išlo len o poskytnutie pozornosti, všimného alebo drobného daru z vďačnosti, a preto nemohlo ísť o úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona. Odvolací súd dáva do pozornosti, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so Špecializovaným trestným súdom, že prejavy spokojnosti a vďaky s kontrolnou činnosťou na stanicích technickej kontroly vozidiel sa priečia povahe takejto kontrolnej činnosti, ako aj právnej úprave sa na ňu vzťahujúcej a dobrým mravom. Naviac je zrejmé, že kontrolná činnosť na stanici technickej kontroly rozhodne nie je miestom, na ktorom je obvyklé poskytovanie prepitného, a preto nemožno ospravedlniť prijatie peňažného plnenia obžalovaným ani z tohto dôvodu (k tomu pozri tiež Burda, E., Čentíš, J., Kolesár, J., Záhora, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011. § 329.)

Obžalovaný ďalej v odvolaní upriamuje pozornosť na definíciu úplatku vymedzenú v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1To/14/2022, z 20. septembra 2023 a argumentuje, že ním prijaté peňažné plnenia „naviac“ nezodpovedajú tejto definícii, a preto ich nemožno považovať za úplatky v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona. Odvolací súd poznamenáva, že podľa jeho názoru na účely prejednávanej trestnej veci nie sú motívy vlastníka motorového vozidla G. I. (odsúdeného v samostatnom trestnom konaní Špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. 2T/3/2024) a ďalších vlastníkov motorových vozidiel (stíhaných v samostatnom trestnom konaní) pri odovzdaní peňažných

plnení „naviac“ obžalovanému pre ich právne posúdenie ako úplatkov v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona podstatné.

Definíciu úplatku vyslovenú v označenom rozhodnutí totižto podľa odvolacieho súdu nemožno vykladať tým spôsobom, že v každom konaní o trestnom čine súvisiacom s poskytovaním, žiadaním alebo sľúbením úplatku je potrebné sa zaoberať tak motívom podplácajúceho, ako aj motívom podplateného, keďže podľa odvolacieho súdu platí, že nedostatok zisťného motívu podplácajúceho automaticky neznamená, že peňažné plnenie prijaté podplateným nemožno kvalifikovať ako úplatok v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona a opačne.

S prihliadnutím na uvedené preto pre právne posúdenie peňažných plnení „naviac“ obdržaných obžalovaným ako úplatkov podľa § 131 ods. 3 Trestného zákona a kvalifikáciu prejednávanych skutkov ako pokračovací prečin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona postačuje z hľadiska subjektívnej stránky skutkovej podstaty tohto trestného činu preukázanie úmyslu obžalovaného prevziať nenárokovateľné peňažné plnenie v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu, resp. rešpektujúc výstižnú definíciu úplatku citovanú vo vyššie uvedenom rozsudku preukázanie zisťného motívu obžalovaného (podplateného) pri preberaní peňažného plnenia „naviac“.

Keďže z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by obžalovaný nejakým spôsobom prejavil akúkoľvek snahu o vrátenie peňažných plnení „naviac“ a tieto bez námietok prijal, najvyšší súd nemá pochybnosti o jeho zisťnom motíve a konštatuje, že v predmetnej veci obžalovaný prijal peňažné plnenie zodpovedajúce definícii úplatku podľa § 131 ods. 3 Trestného zákona, ako aj zodpovedajúce podrobnejšej definícii úplatku vymedzenej v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1To/14/2022, z 20. septembra 2023.

Posúdenie zavinenia, resp. motívu osôb poskytujúcich peňažné plnenia „naviac“ obžalovanému a posúdenie ich trestnoprávnej zodpovednosti bolo alebo je predmetom iných trestných konaní, a preto najvyššiemu súdu neprináleží sa v tomto konaní zaoberať alebo hodnotiť ich úmysel a pohnútky. Odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že rozsudok, sp. zn. 1To/14/2022, z 20. septembra 2023, sa týkal trestného činu podplácania podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona, pri ktorom, na rozdiel od tohto konania, bolo potrebné skúmať úmysel osoby odovzdávajúcej vec, na ktorú nebol právny nárok, ako aj skúmať jej motív v súvislosti s možnosťou právnej kvalifikácie plnenia ako úplatku.

Odvolací súd ďalej uvádza, že sa nestotožňuje ani s názorom obžalovaného, že skutky popísané v skutkovej vete napadnutého rozsudku nemôžu byť kvalifikované ako pokračovací prečin prijímania úplatku z dôvodu, že ich závažnosť je s poukazom na § 10 ods. 2 Trestného zákona nepatrná. Aplikáciou materiálneho korektívu sa v prejednávanej veci riadne zaoberal už Špecializovaný trestný súd, na ktorého úvahy odvolací súd obžalovaného v plnej miere odkazuje (strana 8 napadnutého rozsudku). Len pre doplnenie v reakcii na odvolacieho námietky obžalovaného najvyšší súd uvádza nasledovné.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Pri prečinoch sa teda okrem formy zavinenia predpokladá aj skúmanie závažnosti trestného činu, ktorá je jeho materiálnou stránkou. Závažnosť je zadaná ako taxatívny výpočet okolností potrebných na posúdenie vymedzenia prečinu. Spravidla ide o premenlivé pojmy, ktorých zistenie je podstatné pre rozhodovanie o čine. To je v každej veci veľmi individuálne a špecifické. Ak ich posúdením je závažnosť činu nepatrná, nejde o prečin.

Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. To znamená, že jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu, je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny a trestu).

V prvom rade je potrebné uviesť, že záujem na riadnom, zákonom a „čistom“ výkone technických, resp. emisných kontrol v súlade so zákonom č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov je významným celospoločenským záujmom súvisiacim so zabezpečením bezpečnosti cestnej premávky a ochranou životného prostredia, pri ktorom podľa najvyššieho súdu nemožno tolerovať akékoľvek úplatky bez ohľadu na ich výšku, keďže ich prijatie vždy dostatočne významne ohrozuje záujem spoločnosti na nestrannom výkone konkrétnej technickej alebo emisnej kontroly vozidla, resp. ďalších technických alebo emisných kontrol v budúcnosti.

Závažnosť skutkov na nepatrnú mieru neznižuje ani to, ak nebolo preukázané porušenie povinnosti kontrolných technikom pri výkone konkrétnych technických, resp. emisných kontrol vozidiel, keďže z hľadiska objektívnej stránky skutkovej podstaty dotknutého trestného činu je dostatočne závažným následkom prijatia úplatku aj neprípustné upevňovanie si vzťahov medzi vlastníkom motorového vozidla a kontrolným technikom stanice technickej kontroly do budúcnosti, keďže po prijatí peňažného plnenia „naviac“ možno objektívne predpokladať nežiaducu ústretovosť kontrolného technika k dotknutým vlastníkom motorových vozidiel v budúcnosti narúšajúcu záujem spoločnosti na nestrannom výkone kontrolnej činnosti a v konečnom dôsledku aj s tým súvisiaci záujem spoločnosti na bezpečnosti cestnej premávky a ochrane životného prostredia. S poukazom na uvedené a na pokračovací charakter trestného činu najvyšší súd aj po zohľadnení námietok obžalovaného ohľadne údajnej zanedbateľnej výšky úplatkov a údajnej zanedbateľnej závažnosti spôsobeného následku v súlade so Špecializovaným trestným súdom zastáva názor, že spôsob vykonania činu obžalovaným, jeho okolnosti a následky neznižujú závažnosť činu na nepatrnú úroveň.

Odvolací súd sa ďalej nezhoduje s obžalovaným ani v tom, že s prihliadnutím na jeho mieru zavinenia alebo motív nemožno považovať jeho čin za závažnosti vyššej ako nepatrnej. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že obžalovaný prijal úplatky od vlastníkov motorových vozidiel v priamom úmysle, keďže jednoznačne prejavil vôľu prijať nenárokovateľné peňažné plnenia „naviac“ v priamej súvislosti s predchádzajúcim výkonom technických, resp. emisných kontrol, čo vyplýva zo spôsobu spáchania skutkov detailne zadokumentovaných najmä vykonanými obrazovo - zvukovými záznamami. Najvyšší súd rovnako nemá pochybnosť o zisťovanej pohnutke obžalovaného obohatiť sa prijatými úplatkami v súvislosti so svojim postavením ako kontrolného technika stanice technickej kontroly nad rámec stanoveného cenníka služieb, pričom odmietnutie úplatkov pri iných skutkoch zadokumentovaných v prípravnom konaní neznižuje závažnosť konania obžalovaného pri týchto dvoch čiastkových útokoch pokračovacieho trestného činu zadokumentovaných v predloženej veci.

Pokiaľ obhajoba ďalej poukazuje na osobu obžalovaného, odvolací súd dáva do pozornosti, že § 10 ods. 2 Trestného zákona taxatívne ustanovuje okolnosti, na ktoré sa pri skúmaní závažnosti prečinu prihliada, pričom osoba obžalovaného a jeho pomery medzi ne nepatria, a preto ich pri skúmaní závažnosti prečinu z hľadiska prípadnej aplikácie materiálneho korektívu nemožno zohľadniť.

Najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené sumarizuje, že Špecializovaný trestný súd postupoval správne, ak vyhodnotil, že závažnosť pokračovacieho prečinu spáchaného obžalovaným je vyššia ako nepatrná a aplikácia materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona v prípade obžalovaného neprichádza do úvahy.

K výroku o treste

Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu v časti výroku o treste, ktorým obžalovanému uložil peňažný trest vo výške 500 Eur. Takýto druh trestu i jeho výšku možno s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, na zárobkové a majetkové pomery páchatel'a považovať za zodpovedajúci základným zásadám ukladania trestu a účelu trestu ako z hľadiska generálnej tak i individuálnej prevencie trestu. V podrobnostiach preto najvyšší súd poukazuje na úvahy Špecializovaného trestného súdu ohľadne peňažného trestu a jeho výšky (str. 9 - 10 napadnutého rozsudku).

Pokiaľ však Špecializovaný trestný súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace, najvyšší súd takúto výmeru náhradného trestu považuje za neprimeranú z nasledovných dôvodov.

Náhradný trest odňatia slobody ustanovený pri peňažnom treste musí byť ukladaný v súlade so zásadami ukladania trestu a musí byť i spravodlivo a objektívne proporcionálny k výmere uloženého peňažného trestu. Odvolací súd považuje za neadekvátne, aby náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace (ustanovený Špecializovaným trestným súdom) mal slúžiť ako odstrašenie a zároveň motivácia na to, aby obžalovaný zaplatil peňažný trest vo výške 500 Eur, pretože pomer závažnosti a dôsledkov tohto trestu je nevyvážený.

Pri úvahách o primeranosti výmery náhradného trestu odňatia slobody treba citlivo zvažovať závažnosť a rozsah zásahu do osobnej slobody páchatel'a vo forme odňatia slobody, ak peňažný trest páchatel' úmyselne nezaplatí. Hlavným zmyslom náhradného trestu odňatia slobody v zmysle § 57 ods. 3 Trestného zákona totižto nie je generálna či individuálna prevencia trestu a dokonca ani morálne odsúdenie spoločnosťou. Náhradný trest v zmysle § 57 ods. 3 Trestného zákona prioritne plní funkciu hrozby (ak peňažný trest nezaplatí „pôjde do väzenia“) a zároveň motivácie (zaplatiť peňažný trest, a tak sa vyhnúť „väzeniu“), čo má páchatel'a „donútiť“ peňažný trest zaplatiť. Preto nemožno náhradné tresty odňatia slobody ukladať v proporcionálne nevyvážených výmerách k peňažným trestom.

S ohľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že náhradný trest odňatia slobody vo výmere 15 dní (pri úvahách, že 100 Eur = tri dni odňatia slobody, 1.000 Eur = približne jeden mesiac odňatia slobody či 10.000 Eur = približne 10 mesiacov odňatia slobody s tým, že pri vyšších peňažných trestoch sa vždy bude zvažovať náležitá primeranosť výmery náhradného trestu odňatia slobody), ktorý ustanovil obžalovanému X. Q. týmto rozsudkom, príliehavejšie zodpovedá jeho prioritnému účelu ako náhradný trest odňatia slobody ustanovený obžalovanému Špecializovaným trestným súdom.

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd vo výroku o treste čiastočne inak ako Špecializovaný trestný súd zohľadniac pritom najmä naplnenie účelu trestu z hľadiska jeho dostatočnosti, primeranosti a spravodlivosti.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.